

Інструкція з охорони праці для постійного та перемінного складу Житомирської академії поліції при поводженні з вибуховими матеріалами

1. Терміни та визначення

У цій Інструкції терміни вжито в таких значеннях:

вибухова речовина - хімічна речовина або суміш речовин, здатна під впливом зовнішніх дій до швидкого хімічного перетворення, що відбувається з виділенням великої кількості енергії, тепла та газоподібних продуктів;

вибуховий пристрій - спеціально виготовлений промисловим або саморобним способом пристрій одноразового застосування, який за певних обставин спроможний до вибуху з утворенням уражаючих факторів, обумовлених дією енергії хімічного вибуху вибухових речовин;

вибухові матеріали - вибухові пристрої промислового та саморобного виготовлення, вибухові речовини, засоби підриву, засоби ініціювання, інші вироби та пристрої, які містять вибухові речовини;

внутрішня небезпечна зона - ділянка місцевості, призначена для інформування працівників поліції про кордони особливої небезпеки за наслідками дії уражаючих факторів вибуху на людину та оточуючі об'єкти. Під внутрішньою зоною небезпеки розуміють вихідний рубіж для початку виконання робіт спеціалістами-вибухотехніками з розряджання, транспортування чи знищення вибухових пристроїв;

експериментальне (навчальне) випробування - навчальне випробування експериментальним шляхом здатності вибухових матеріалів до використання за призначенням: для боєприпасів - здатність під час вибуху до певної уражаючої або руйнівної дії, здатність бути застосованими для пострілу з відповідного виду озброєння; для засобів ініціювання - здатність ініціювати вибух заряду вибухової речовини; для піротехнічних виробів - здатність до створення світлового, звукового або димового ефектів тощо;

експериментальний (навчальний) вибух - комплекс організаційних і технічних заходів, пов'язаних із підготовкою та проведенням навчальних вибухів, який здійснюється в навчальних цілях під час випробування придатності вибухових матеріалів до вибуху;

заряд вибухової речовини - певна кількість вибухової речовини, що здатна до вибуху. До зарядів вибухових речовин не належать проби вибухових

речовин, змиви, сліди вибухових речовин після вибуху;

засоби ініціювання - вироби та пристрої, що є джерелом початкового детонаційного імпульсу для здійснення вибуху заряду вибухової речовини (електродетонатори, капсуль-детонатори, мінні детонатори тощо);

засоби підриву - пристрої, призначені для ініціювання вибуху заряду вибухової речовини (підривачі ручних гранат, інженерних боєприпасів, артилерійських снарядів, ракет, авіабомб тощо), основними складовими частинами яких є засіб ініціювання і механізм приведення засобу ініціювання у дію;

змиви - змиви слідів вибухових речовин, відібрані з предметів-носіїв екстракційним способом із застосуванням марлевого тампона та дистильованої чи очищеної води та органічних розчинників (ацетону, ацетонітрилу, метанолу тощо), слідів потенційно наявних вибухових речовин, їх компонентів і продуктів їх вибухового перетворення;

зовнішня небезпечна зона - ділянка місцевості для інформування людей про визначення кордонів небезпеки, де можливі наслідки із заподіянням шкоди здоров'ю під час вибуху. По периметру цієї зони виставляється оточення та здійснюється маркування спеціальною стрічкою з відповідними написами;

керівник вибухотехнічної групи - працівник вибухотехнічного підрозділу, якого керівником вибухотехнічного підрозділу визначено старшим виїзної групи;

огляд місця події - огляд місцевості, приміщення, пов'язаний з подіями використання вибухових матеріалів або погрозами їх застосування;

пересувний вибухотехнічний комплекс - спеціалізований автомобіль, оснащений спеціальним вибухотехнічним обладнанням, призначений для роботи групи спеціалістів-вибухотехніків;

підришний майданчик - стаціонарне або тимчасове місце для проведення вибухових та спеціальних вибухотехнічних робіт;

поводження з вибуховими матеріалами - діяльність органів і підрозділів Національної поліції України та підрозділів Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, яка пов'язана з навчанням, пошуком вибухових матеріалів під час реагування на повідомлення про загрозу вибуху, виявленням вибухових матеріалів, їх перевезенням, знищенням, знешкодженням, руйнуванням, розряджанням, зберіганням, дослідженням, проведенням спеціальних вибухотехнічних робіт;

спеціалісти-вибухотехніки Національної поліції України (далі - спеціалісти-вибухотехніки НПУ) - працівники вибухотехнічної служби Національної поліції України, які пройшли відповідну підготовку;

спеціальні вибухотехнічні роботи - роботи, пов'язані з пошуком, виявленням, знешкодженням та знищенням вибухових матеріалів (у тому числі

розмінуванням), а також перевезенням надзвичайно небезпечних вибухових матеріалів до підривних майданчиків;

штатні вибухові матеріали - вибухові матеріали, якими забезпечуються вибухотехнічні підрозділи Національної поліції України згідно з відповідними нормами належності.

2. Загальні положення

2.1. Ця Інструкція визначає систему заходів, спрямованих на забезпечення особистої безпеки перемінного та постійного особового складу Державного закладу професійної (професійно-технічної) освіти зі специфічними умовами навчання «Житомирська академія поліції» (далі – Житомирська академія поліції, академія, заклад), запобігання загибелі, пораненням, травмуванню працівників, інших осіб під час поводження з вибуховими матеріалами.

2.2. Заходи з виявлення вибухонебезпечних предметів, подальші дії з ними належать до робіт з підвищеною небезпекою і потребують від працівників чіткого знання будови вибухонебезпечних предметів, правил безпеки при поводженні з ними, тактичних прийомів з їхнього знешкодження, знищення та порядку їх зберігання.

2.3. Забезпечення особистої безпеки працівників при поводженні з вибуховими матеріалами є складовою частиною службової діяльності і здійснюється під час:

- вивчення типів вибухових пристроїв і речовин та навчання в системі службової підготовки;
- проведення спеціальних вибухотехнічних робіт під час огляду місця події, інших слідчих діях;
- зберіганні вибухових матеріалів.

2.4. До поводження з вибуховими матеріалами допускаються працівники, які перебувають на посадах:

- циклу вибухотехнічної підготовки (у тому числі заступник начальника закладу, який координує діяльність циклу вибухотехнічної підготовки);
- посадах пов'язаних із зберіганням вибухових матеріалів;
- слухачі, які пройшли відповідний інструктаж, знають характеристики вибухових матеріалів, заходи безпеки та правила поводження з ними.

3. Перелік робіт з підвищеною небезпекою.

3.1. Проведення навчальних (експериментальних) вибухів (знищення макетів вибухових матеріалів методом підриву, випробування вибухових матеріалів виготовлених у навчальних цілях, ініціювання вибуху штатних вибухових матеріалів, знищення вибухонебезпечних предметів, що несуть загрозу несанкціонованому вибуху при їх зберіганні, огляді місця події).

Негативний вплив:

- руйнівна дія на оточуючі предмети продуктів вибуху (бризантна,

фугасна, осколкова, термічна, а також ударна хвиля);

- вибухові речовини, виходячи з хімічних властивостей, здатні взаємодіяти з деякими металами та іншими речовинами. Внаслідок такої хімічної взаємодії виділяються отруйні гази, а на поверхні дотику виникає ряд речовин і сполук, які спричиняють негативний фізіологічний вплив, які відносяться до розряду надзвичайно небезпечних за рівнем небезпеки на організм людини. Як правило, вибухові вироби промислового та саморобного виготовлення, що містять вибухову речовину мають металеву, полімерну та інші оболонки, а також конструктивні елементи засобів підриву. Під час вибуху за рахунок високих температур вони частково перетворюються в отруйні гази;

- властивості продуктів вибуху негативно фізіологічно впливають на людей через органи зору, дихання, травлення, шкіру при відкритому контакті з речовинами;

- додатковим джерелом виникнення отруйних газів під час вибуху, крім складових частин пристрою, є речовини та матеріали у центрі вибуху, що підпадають під вплив хімічної реакції вибуху на відстані 10-15 діаметрів заряду вибухової речовини. До таких об'єктів відносяться ґрунти, гірські породи, матеріали будівельних конструкцій, матеріали виробничого та побутового призначення (наприклад в квартирі, офісі, автомобілі та інше);

- отруйні гази утворюються при вибуху всіх вибухових речовин. Негативний фізіологічний вплив на людей спричиняють такі продукти вибуху як окис азоту, окис вуглецю, сірчані з'єднання та інші. Під час вибуху речовин виникає безбарвний окис азоту (NO), який при з'єднанні з киснем повітря переходить у діоксид азоту (NO₂), що осідає (адсорбується) на оточуючих об'єктах. Діоксид азоту викликає набряки (прихований період дії 4-6 год.);

- окис вуглецю (чадний газ) - безбарвний газ, що адсорбується у пористих матеріалах. При нетривалому вдиханні викликає головні болі, нудоту, сонливість. При тривалому вдиханні незначної дози, або нетривалому вдиханні великої дози викликає втрату свідомості, задушення.

3.2. Зберігання вибухових матеріалів.

Негативний вплив:

- при зберіганні вибухових матеріалів, які є вибуховими речовинами та виробами що їх містять здійснюються незворотні хімічні перетворення з виділенням отруйних газів, також виникають утворення отруйного пилу та парів, що виникають внаслідок контакту вибухових речовин при необхідних маніпуляціях з ними;

- непередбачений вибух та наслідки від нього внаслідок попереднього недотримання вимог зберігання.

3.3. Знищення вибухового пристрою.

Негативний вплив:

- небезпека отримання тяжких тілесних пошкоджень та смерті при можливому вибуху;

- використання під час проведення робіт спеціального обладнання, яке є джерелом шкідливого електромагнітного та рентгенівського випромінювання (рентгенівські апарати, генератори радіоперешкод);

- необхідність проведення підривних робіт, під час яких використовуються вибухонебезпечні та токсичні матеріали (вибухові речовини, електродетонатори) і існує їх безпосередній контакт зі шкірою людини та слизовою оболонкою дихальних шляхів;

- наявність безпосереднього контакту вибухових речовин із конструкції ВП зі шкірою людини та їх парів із слизовою оболонкою дихальних шляхів;

- високий рівень психоемоціонального напруження внаслідок постійного очікування вибуху.

3.4. Знешкодження вибухонебезпечного предмету.

Негативний вплив:

- небезпека отримання тяжких тілесних пошкоджень та смерті при можливому вибуху;

- використання під час проведення робіт спеціального обладнання, яке є джерелом шкідливого електромагнітного та рентгенівського випромінювання (рентгенівські апарати, генератори радіоперешкод);

- наявність безпосереднього контакту вибухових речовин із конструкції ВВП із шкірою людини та їх парів із слизовою оболонкою дихальних шляхів;

- високий рівень психоемоціонального напруження внаслідок постійного очікування вибуху;

- небезпека отруєння пилом та парами вибухових речовин при виконанні навчальних робіт з безоболонковими речовинами. Це особливо стосується у випадках навчального виготовлення вибухових речовин хімічними та інструментальними методами, іспитом на спалахування;

- при проведенні рентгеноструктурного аналізу, радіація здійснює негативний вплив на організм людини.

Перелік хімічних сполук, які входять до складу вибухових речовин:

1. Ароматичні вуглеводні одно- та багатоядерні: бензол, ксилол, толуол, дифеніли та їх похідні.

2. Феноли: фенол, гідрохінон.

3. Альдегіди та кетони заміщені та незаміщені: формальдегід, ацетон.

4. Нітро- та аміносполучення жирного поліметиленового ряду та інші похідні: диметиламін, етаноламін.

5. Галогени та галогенопохідні: фтор, хлор, йод, хлористий водень.

6. Жовтий (білий) фосфор та його сполуки: фосфорний ангідрид, фосфорна кислота та її солі.

7. Сполуки металів та їх пари: свинцю, сурми, миш'яку, ртуті, марганцю, берилію, талію, титану, ванадію, молібдену, нікелю, літію, цезію, рубідію, кадмію та рідкоземельних елементів.

3.5. Транспортування вибухових матеріалів до спеціального транспорту та виймання з нього, для знищення на підривному майданчику.

Негативний вплив:

- небезпека отримання тяжких тілесних пошкоджень та смерті при можливому вибуху;

- високий рівень психоемоціонального напруження внаслідок постійного

очікування вибуху.

3.6. Огляди предметів, місцевості, приміщень, транспорту для виявлення вибухових пристроїв за повідомленнями про загрозу вибуху.

Негативний вплив:

- небезпека отримання тяжких тілесних пошкоджень та смерті при можливому вибуху;
- використання під час проведення робіт спеціального обладнання, яке є джерелом шкідливого електромагнітного та рентгенівського випромінювання (рентгенівські апарати, генератори радіоперешкод, газоаналізатори парів вибухових речовин);
- необхідність проведення огляду та перевірки трансформаторних підстанцій, електричних щитків та іншого електрообладнання під напругою будівель, приміщень, в яких ведеться пошук ВП;
- необхідність ведення робіт на висоті при пошуку ВП на горищах, покрівлях дахів будинків;
- високий рівень психоемоціонального напруження внаслідок постійного очікування вибуху.

4. Загальні вимоги безпеки при поводженні з вибуховими матеріалами

4.1. Під час поводження з вибуховими матеріалами дотримуються таких загальних заходів безпеки:

- 1) вибухотехнічні роботи проводяться в засобах індивідуального захисту;
- 2) забороняється проведення огляду місця вибуху без огляду території на наявність вторинних вибухових пристроїв або вибухонебезпечних залишків та частин вибухового пристрою, що вибухнув;
- 3) входити до приміщення, в якому стався вибух, дозволяється після його ретельного провітрювання та повного видалення димоподібних продуктів вибуху;
- 4) перед роботою з електродетонаторами, електромеханічними чи електронними частинами вибухового пристрою потрібно проводити зняття з тіла (одягу) статичного електричного заряду;
- 5) дозволяється застосовувати вогневий спосіб підризу у випадках, коли застосування електричного способу неможливе, а також у навчальних цілях;
- 6) пріоритетом у прийнятті рішення щодо поводження з виявленими вибуховими матеріалами є захист здоров'я та життя людини;
- 7) пакування вибухових матеріалів здійснюється так, щоб унеможливити їх вільне переміщення в упакуванні;
- 8) забороняється розмішувати в одному впакуванні засоби підризу, вибухову речовину, а також засоби ініціювання електричної дії та джерела електроживлення. При цьому оголені кінці проводів електричних засобів ініціювання, засобів підризу мають бути з'єднані між собою скруткою;
- 9) демонтаж вибухових пристроїв (від'єднання їх складових частин) та їх елементів під час навчання без застосування спеціального інструменту, устаткування, засобів індивідуального чи колективного захисту від вибуху

забороняється;

10) під час демонтажу піротехнічних виробів (звукових ракет сигналу стихійного лиха (ЗРБ), реактивних сигнальних патронів, сигнальних патронів, фальшфейсрів, піротехнічних сигналів, побутових та професійних засобів тощо) забороняється впливати на пускові вузли (теркові, електрозапальні тощо);

11) розпилювати та свердлити корпуси вибухових пристроїв і їх складових частин забороняється.

4.2. Під час застосування електричного способу підриву забороняється:

1) перевіряти електродетонатор на провідність чи вимірювати його опір без поміщення його гільзи у вибухозахисний контейнер або інший засіб, середовище, що захищає від дії факторів вибуху в разі його непередбаченого підриву;

2) застосовувати електродетонатори, що не перевірялися на електропровідність дротів та містків розжарювання;

3) застосовувати для перевірки електродетонаторів вимірювальні прилади, які спеціально не призначені для цього;

4) використовувати відбраковані електродетонатори;

5) зберігати електродетонатори під впливом прямих сонячних променів;

6) використовувати електродетонатори, що мають механічні ушкодження, сліди окислення або корозії;

7) користуватися під час монтажу електропідривної мережі джерелами електромагнітного випромінювання (мобільними телефонами, переносними радіостанціями тощо);

8) приєднувати електродетонатор до електропідривної мережі при підключеному до неї електричному джерелі живлення;

9) перевіряти зібрану електропідривну мережу на електропровідність без виведення всіх осіб з місця розміщення зарядів вибухових речовин і засобів ініціювання;

10) тримати роз'єднаними між собою кінці дротів магістральної лінії на весь час, що передує приєднанню їх до дротів електродетонаторів з одного боку та до електричного джерела живлення з другого боку;

11) розміщувати дріт електропідривних мереж ближче ніж на 200 м до електричних станцій, підстанцій, високовольних ліній, електрифікованих шляхів, потужних радіостанцій тощо;

12) прокладати електропідривну мережу з готовими підривними зарядами ближче ніж на 1,5 м від випромінювальних антен генератора та без спеціального запобіжного шунта, з'єданого з проводами електродетонатора, в умовах використання генератора радіоперешкод;

13) використовувати в одній електровибуховій мережі більше ніж два електродетонатори з розбіжністю за опором більше ніж 0,1 Ом при їх послідовному з'єднанні;

14) застосовувати в електропідривній мережі електродетонатори в кількості, яка перевищує максимально допустиму для джерела електричного живлення, що використовується в ній;

15) використовувати в електропідривній мережі джерела електричного живлення, які спеціально не призначені для цього, без попереднього проведення розрахунку на достатність їх потужності;

16) проводити підривні роботи в умовах наближення грози та під час грози;

17) підходити до місця вибуху до проведення його остаточного огляду на відсутність надзвичайно небезпечних вибухових матеріалів та їх фрагментів без дозволу керівника заняття;

18) у разі відмови вибуху залишати невимкненими елементи струму, тримати кінці магістральних дротів роз'єднаними між собою та неізольованими;

19) у разі відмови вибуху підходити до місця встановлення вибухових зарядів раніше ніж через 15 хв від часу очікуваного спрацювання;

20) підходити до місця вибуху раніше ніж через 10 хв та до повного видалення хмари диму.

4.3. Під час застосування вогневого способу підриву забороняється:

1) застосовувати вогнепровідний шнур, що має на поверхні оболонки пориви, надрізи, тріщини та ознаки висипання порохової серцевини;

2) застосовувати капсуль-детонатори, що мають механічні ушкодження, сліди окислення або корозії;

3) використовувати відбраковані вогнепровідні шнури і капсуль-детонатори;

4) зберігати капсуль-детонатори під впливом дії прямих сонячних променів;

5) використовувати в запалювальних трубках відрізки вогнепровідного шнура завдовжки менше ніж 0,5 м;

6) висмикувати або витягати вогнепровідний шнур, закріплений у капсуль-детонаторі, та з'єднувати вогнепровідні шнури між собою;

7) повторно запалювати вогнепровідні шнури запалювальних трубок, що затухли (не догоріли);

8) у разі відмови вибуху підходити до місця встановлення вибухових зарядів раніше ніж через 15 хв від часу очікуваного спрацювання або за наявності візуальних ознак горіння (полум'я, дим);

9) підходити до місця вибуху раніше ніж через 10 хв та до повного видалення візуальних ознак наявності газоподібних продуктів вибуху.

4.4. Під час застосування детонуючих шнурів забороняється:

1) застосовувати детонуючий шнур з поривами, надрізами і тріщинами на поверхні оболонки;

2) використовувати відбраковані детонуючі шнури;

3) зберігати детонуючий шнур під впливом дії прямих сонячних променів;

4) відрізати детонуючий шнур без розмотування його з бухти та віднесення її залишку на відстань не менше ніж на 10 м від людей;

5) у разі повторного відрізання шнура не очищати інструмент для різання та поверхню, на якій проводиться така операція.

6) прокладати підривні мережі із застосуванням детонуючого шнура з утворенням перехресть;

7) підходити до місця проведення підривних робіт (у разі відмови вибуху) раніше ніж через 15 хв від часу очікуваного спрацювання.

4.5. У разі застосування комбінованого (електричного і вогневого) способу підриву використовується електропідривна мережа та електрозапалювачі, що з'єднуються із запалювальними трубками або відрізками вогнепровідних шнурів. На комбінований спосіб підриву поширюються вимоги до ведення підривних робіт із застосуванням електричного і вогневого способів підриву.

5. Експериментальне (навчальне) визначення працездатності вибухонебезпечних об'єктів

5.1. Практичні навчальні експерименти, пов'язані з визначенням здатності об'єктів до вибуху і чутливості речовин до зовнішнього впливу, здійснюється у спеціально пристосованих для цього місцях (вибухокамери, підривні майданчики).

5.2. Здійснення практичних навчальних експериментів на вибух проводиться шляхом повного виключення контакту задіяних працівників з вибухонебезпечними предметами.

5.3. Обладнання підривних майданчиків та вибухокамер здійснюється згідно з вимогами державних нормативних актів з охорони праці.

Оточення місця проведення навчальних експериментальних вибухів здійснюється з урахуванням безпечних відстаней від впливу вибуху на оточуючі споруди та людей (за дальністю розльоту осколків, розльоту уламків породи та ґрунту, сейсмічного впливу, дії ударної хвилі та отруйних газів).

5.4. На підривних майданчиках можливе обладнання спеціальних скрануючих вибухозахисних споруд, які будуються за відповідною проектною документацією. У цьому випадку безпечна відстань зменшується у 1,5 рази, але не менше 50 м від місця вибуху.

5.5. У ході практичних навчальних експериментів на вибух застосовується електричний спосіб приведення в дію вибухонебезпечних об'єктів. Якщо конструкцією пристрою передбачений вогневий спосіб підриву, передача початкового імпульсу здійснюється за допомогою електрозапалювача.

5.6. При відпрацюванні навчальних практичних питань з виготовлення та подальшого підриву запальної трубки, дозволяється застосовувати вогневий спосіб підриву, але довжина вогнепровідного шнура повинна бути не меншою ніж 0,5 м.

5.7. Система управління підривом під час приєднання вибухового пристрою до електричної підривної мережі повинна повністю виключати можливість несанкціонованого вибуху.

5.8. При проведенні навчальних підривів вибухонебезпечних предметів, у конструкції яких передбачені електронні або електромеханічні механізми управління підривом (електронні та електромеханічні таймери, радіоуправління та інше), приєднання елементів живлення здійснюється дистанційним способом з безпечної відстані не менше 50 м та з урахуванням потужності заряду вибухової речовини.

5.9. Механізм приєднання елементів живлення (механізм дистанційного

переведення вибухового пристрою в бойове положення) повинен складатись з ланцюгів, довжина яких забезпечує безпечну відстань від пристрою. Приєднання елементів живлення до вибухового пристрою здійснюється з урахуванням одночасного вмикання плюсової та мінусової клем до електричної схеми пристрою.

5.10. Заборонено здійснювати практичні навчальні експерименти з вибуховими пристроями, у яких передбачені оптичні, світлові, акустичні, електромагнітні датчики цілі з приведенням зазначених датчиків у дію з безпечної відстані, без можливості ініціювання підриву пристрою електричною підривною мережею.

5.11. Вибухові матеріали, які не вибухнули при проведенні практичних навчальних експериментів, належать до першої категорії небезпечності і потребують знешкодження шляхом підриву.

5.12. До місця вибуху або до вибухового пристрою, що не вибухнув, дозволяється підходити старшому навчальних підривних робіт не раніше ніж через 15 хвилин після приведення (спроби приведення) його в дію.

5.13. Знищення пристроїв, що не вибухнули, шляхом підриву проводиться способом дистанційного встановлення додаткового заряду вибухової речовини біля пристрою. Заборонено встановлювати додаткові заряди безпосередньо на пристрої. Потужність додаткового заряду вибухової речовини визначається з розрахунку передачі детонації від нього до пристрою та становить не менше 200 г у тротиловому еквіваленті.

5.14. У ході проведення вибухів у приміщеннях, вибухових камерах, спорудах заборонено входити до них без провітрювання.

5.15. Заборонено проводити практичні навчальні експерименти на вибух пристроїв та речовин, які містять свинець і ртуть масою понад 0,5 г або отруйні гази. Підрив зазначених пристроїв здійснюється на підривних майданчиках з обов'язковим узгодженням зі спеціалістами по надзвичайних ситуаціях та за їх присутністю.

5.16. Після проведення підривів старший навчальних підривних робіт зобов'язаний перевірити місце проведення вибухових робіт на наявність вибухонебезпечних компонентів. Під час виявлення вибухонебезпечних компонентів вживаються заходи до знищення.

6. Рентгенографування та фотографування вибухонебезпечних об'єктів

6.1. Для визначення внутрішньої конструкції вибухового пристрою проводиться його рентгенографування в трьох проекціях.

6.2. Для виключення можливості вибуху вибухонебезпечного об'єкту з датчиком цілі, що реагує на іонізуюче випромінювання, рентгенівське обладнання вмикається дистанційним способом.

6.3. Підходити до вибухового пристрою, який був під дією рентгенівського випромінювання, дозволяється через 15 хвилин після просвічування. Після кожного просвічування візуально з'ясовується стан об'єктів.

6.4. Рентгенографування повинно виконуватись з дотриманням заходів

безпеки, що виключає можливість опромінення спеціалістів і оточуючих.

6.5. Заборонено здійснювати фотографування та освітлення вибухових пристроїв і підривачів, що містять датчики цілі світлового, інфрачервоного, електромагнітного та іншого дистанційного способів дії, якщо вони не приведені в безпечний стан.

6.6. При здійсненні фотографування вибухових матеріалів особою, яка не має права проведення вибухотехнічних досліджень, обов'язкова присутність спеціалістів-вибухотехніків під час знімального процесу.

6.7. Для недопущення небезпечного перегріву вибухових матеріалів, підсвічення при підготовці та в ході фотозйомки необхідно здійснювати з мінімальною кількістю часу та з урахуванням властивостей вибухових речовин.

7. Транспортування вибухових пристроїв і речовин

7.1. Перевезення вибухових матеріалів до підривних майданчиків здійснюється за допомогою пересувних вибухотехнічних комплексів у переносних та пересувних вибухозахисних контейнерах і спеціальних скриньках.

7.2. Для перевезення вибухові речовини розміщують окремо від засобів підриву і засобів ініціювання.

7.3. Під час виконання вантажно-розвантажувальних робіт з вибуховими матеріалами забороняється курити, використовувати відкритий вогонь поблизу, усередині транспортного засобу та поряд зі спеціальними скриньками і контейнерами.

7.4. Вибухові пристрої та їх компоненти, що мають циліндричну чи еліпсоїдну форму, мають надійно фіксуватися, щоб запобігти будь-якому їх самостійному переміщенню.

7.5. Забороняється кидати та піддавати ударам спеціальні скриньки і переносні вибухозахисні контейнери, що містять вибухові матеріали.

7.6. Під час перевезення вибухових матеріалів у пересувному вибухотехнічному комплексі забороняється перевезення сторонніх осіб, крім осіб задіяних до практичних навчальних підривів.

7.7. Під час перевезення вибухових матеріалів транспортні засоби, спеціальні скриньки та контейнери мають перебувати під постійним наглядом особи, яка визначена відповідальною на час їх перевезення.

7.8. Під час перевезення вибухових матеріалів (окрім штатних) швидкість руху пересувного вибухотехнічного комплексу не повинна перевищувати 60 км/год на дорогах із твердим покриттям, 40 км/год - на ґрунтових дорогах, 20 км/год - на дорогах з нерівним покриттям (ямами, камінням тощо).

8. Класифікація боєприпасів, вибухових пристроїв, засобів підризу та вибухових речовин за рівнем небезпеки

8.1. Вибухові пристрої, вибухові речовини, засоби підризу, піротехнічні засоби та піротехнічні суміші промислового виготовлення, за умови правильного їх збереження та використання, (в період їх гарантованого зберігання) за рівнем небезпеки належать до 1-го класу відповідно до державних нормативних актів з охорони праці (таблиця 1).

Таблиця 1

Група сумісності (небезпеки)	Найменування вибухових матеріалів і виробів, що містять вибухові речовини	Класифікаційний шифр у підкласах				
		1.1	1.2	1.3	1.4	1.5
B	Вироби, що містять ініціюючі вибухові речовини	1.1B	1.2B	–	1.4B	–
C	Метальні вибухові речовини або вироби, що їх містять	1.1C	1.2C	1.3C	1.4C	–
D	Вторинні бризантні вибухові речовини; димний порох; вироби, що містять вторинні бризантні вибухові речовини без засобів ініціювання і металевих зарядів	1.1D	1.2D	–	1.4D	1.5D
G	Піротехнічні речовини та вироби, які їх містять	1.1G	1.2G	1.3G	1.4G	–
F	Вироби, що містять у собі вторинні бризантні вибухові речовини, засоби ініціювання і металеві заряди або без металевих зарядів	1.1F	1.2F	1.3F	1.4F	–

Примітка 1.

1. Належність конкретного вибухового матеріалу до тієї чи іншої групи сумісності і підкласу визначається розробником, підтверджується установою з безпечної роботи й вказується в стандартах (технічних умовах) і інструкціях (керівництвах) із застосування відповідних ВМ.

2. Вибухові матеріали різних груп сумісності повинні зберігатись та перевозитись окремо.

Дозволяється сумісне зберігання :

а) димних (група сумісності D) і бездимних (група сумісності C) порохів у відповідності з вимогами до найбільш чутливих з них;

б) вогнепроводного шнура, засобів його запалювання та порохів, сигнальних і порохових патронів і сигнальних ракет (група сумісності G) з вибуховими матеріалами груп сумісності B, C і D;

в) детонуючого шнура (група сумісності D) з капсулями-детонаторами, електродетонаторами і піротехнічним реле (група сумісності B).

Примітка 2.

1.1 – вибухові матеріали з небезпечністю вибуху масою.

1.2 – вибухові матеріали, що не вибухають масою.

1.3 – вибухові матеріали пожежонебезпечні, що не вибухають масою.

1.4 – вибухові матеріали, що не становлять значної небезпеки.

1.5 – вибухові нечутливі матеріали.

8.2. Боеприпаси, вибухові пристрої, засоби підриву, піротехнічні засоби, вилучені з незаконного обігу, розряджені на місцях встановлення, або ті, що зберігались з порушенням умов, передбачених конструкторською, технічною, нормативною документацією та, ймовірно, знаходились з позагарантованими термінами зберігання і експлуатації, умовно поділяються на такі категорії:

перша – надзвичайно небезпечні;

друга – небезпечні;

третя – обмежено небезпечні.

8.3. Розподіл вибухонебезпечності вибухових матеріалів за категоріями відповідно до їх якісного стану та дії щодо поводження з ними наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

N з/п	Найменування вибухових пристроїв, вибухових речовин та їх якісний стан	Дії спеціалістів- вибухотехніків Національної поліції України	Дії судових експертів- вибухотехніків Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України
1	2	3	4
Перша категорія (надзвичайно небезпечні)			
1	Боеприпаси ствольної артилерії, реактивні снаряди, мінометні міни, гранатометні постріли, які пройшли канал ствола або із зведеними в бойове положення підривачами	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
2	Боеприпаси з підривачами або засобами ініціювання із слідами корозії, механічними пошкодженнями	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
3	Одноразові реактивні протитанкові гранати та вогнемети з пострілами, які знаходяться у зведеному бойовому положенні	За відсутності пошкоджень - дистанційний відстріл	Дослідження залишків зруйнованого об'єкта

		чи знищення	та пускового приладу
		За наявності пошкоджень - знищення	
4	Інженерні протипіхотні міни зі зведеними в бойове положення підривачами (запалами) чи засобами ініціювання	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
5	Боєприпаси з елементами-пастками, елементами невилучення, елементами самоліквідації	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
6	Боєприпаси зі зведеними електромагнітними, вібраційними, нахильними, акустичними, оптичними датчиками цілі, електрохімічними та іншими уповільнювачами	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
7	Підривачі промислового виготовлення без запобіжників, які зведені в бойове положення	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
8	Підривачі промислового виготовлення зі слідами корозії, механічних ушкоджень, кіптяви	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
9	Заряди вибухової речовини промислового виготовлення зі встановленими в них підривачами або засобами ініціювання із запобіжниками	Розрядження	Дослідження складових частин
		У разі неможливості розрядження - знищення	Дослідження залишків після вибуху
10	Заряди ініціюючих вибухових речовин саморобного виготовлення	Відбір зразків та знищення	Дослідження зразків та залишків після вибуху
11	Ініціююча вибухова речовина промислового виготовлення	Відбір зразків та знищення	Дослідження зразків та залишків після вибуху
12	Саморобна вибухова речовина (хімічно синтезована або суміш компонентів)	Відбір зразків та знищення (крім гексаметилен-трипероксиддіаміну, триперекису ацетону)	Дослідження зразків та залишків після вибуху
13	Вибухова речовина промислового виготовлення, яка за зовнішніми ознаками	Відбір зразків та знищення	Дослідження зразків та залишків після

	змінювала свою структуру, колір		вибуху
14	Імітаційні засоби, на яких є сліди корозії, механічних ушкоджень, кіптяви	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
15	Саморобні вибухові пристрої без пасток, які містять засоби ініціювання, або підривачі та заряди вибухових речовин промислового виготовлення	Розрядження, відділення засобів ініціювання, підривачів	Дослідження складових частин
		У разі неможливості чи сумніву - знищення	Дослідження залишків об'єкта
16	Саморобні вибухові пристрої, які конструктивно з'єднані з механічними чи хімічними уповільнювачами вибуху	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
17	Саморобні вибухові пристрої, які містять елементи невилучення, заряди саморобних вибухових речовин	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
18	Промислові вибухозапалювальні пристрої, які конструктивно з'єднані із засобами ініціювання або засобами підпалювання	Розрядження, відділення засобів ініціювання, підривачів	Дослідження складових частин
		У разі неможливості чи сумніву - знищення	Дослідження залишків об'єкта
19	Ручні гранати в зібраному вигляді без запобіжників або зі значною на них корозією, або з ознаками впливу дії вогню, високих температур	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
20	Засоби ініціювання промислового виготовлення з корозією, механічними ушкодженнями або такі, що викликають сумніви	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
21	Саморобні засоби ініціювання за типом детонаторів, електродетонаторів	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
22	Промислові вироби, що містять вибухову речовину промислового виготовлення, але зі слідами значної корозії, механічних ушкоджень, кіптяви, які не містять підривачів або засобів ініціювання	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
23	Вибухові пристрої невідомої конструкції	Знищення	Дослідження

	або такі, що викликають сумніви		залишків об'єкта
	Друга категорія (небезпечні)		
24	Боеприпаси, з'єднані з підривачами чи засобами ініціювання	Розрядження, відділення підривачів, засобів ініціювання	Дослідження складових частин
		У разі сумніву - знищення	Дослідження залишків об'єкта
25	Боеприпаси ствольної артилерії, реактивні снаряди, мінометні міни, гранатометні постріли, які не пройшли каналу ствола та містять підривачі, що не зведені в бойове положення	За відсутності пошкоджень - вилучення	Дослідження складових частин
		У разі неможливості чи сумніву - знищення	Дослідження залишків об'єкта
26	Одноразові реактивні протитанкові гранати та вогнесмети з пострілами, які знаходяться в незведеному стані	За відсутності пошкоджень - вилучення	Дослідження об'єкта
		За наявності пошкоджень або сумніву - знищення	Дослідження залишків об'єкта
27	Підривачі промислового виготовлення, які не зведені в бойове положення	За відсутності пошкоджень - вилучення	Дослідження об'єкта
		За наявності пошкоджень або сумніву - знищення	Дослідження залишків об'єкта
28	Засоби ініціювання: капсуль-детонатори, електродетонатори, детонуючі шнури промислового виготовлення	За відсутності пошкоджень - вилучення	Дослідження об'єкта
29	Інженерні боеприпаси з підривачами (запалами), які не зведені в бойове положення	Розрядження, відділення підривачів	Дослідження складових частин
		У разі неможливості чи сумніву - знищення	Дослідження залишків об'єкта
30	Заряди бризантних вибухових речовин промислового виготовлення підвищеної потужності без очевидних змін кольору	Відбір зразків	Дослідження зразків речовин, за потреби - дослідження об'єкта
31	Піротехнічні засоби зі слідами корозії, механічних ушкоджень, кіптяви	Знищення	Дослідження залишків об'єкта
32	Саморобні піротехнічні суміші	Відбір зразків	Дослідження зразків речовини

		У разі сумніву - знищення	Дослідження залишків
33	Саморобні вибухозапалювальні пристрої без засобів ініціювання чи підпалювання	За відсутності пошкоджень - вилучення	Дослідження об'єкта
		У разі сумніву - знищення	Дослідження залишків об'єкта
Третя категорія (обмежено небезпечні)			
34	Промислово виготовлені вироби, що містять заряди бризантних вибухових речовин нормальної чи зниженої потужності, металну вибухову речовину, піротехнічні суміші, за відсутності засобів ініціювання, підривачів	За відсутності пошкоджень - вилучення	Дослідження об'єкта
35	Промислово виготовлені заряди бризантної вибухової речовини нормальної чи зниженої потужності, металні вибухові речовини (порохи), піротехнічні суміші, без змін кольору за відсутності засобів ініціювання, підривачів	Відбір зразків	Дослідження зразків речовини, за потреби - дослідження об'єкта

8.4. Під час проведення вибухотехнічних досліджень та спеціальних робіт спеціалістам-вибухотехнікам необхідно враховувати, що вибухові речовини взаємодіють з деякими металами та іншими речовинами. У місцях контакту вибухових речовин та металів утворюються сполуки, які за своїми характеристиками чутливі до удару, нагріву, тертя та викликають вибухи. Одночасно існує вірогідність отруєння газами, які виділяються при взаємодії речовин і металів.

8.5. При контакті людини з вибуховими речовинами можуть виникати отруєння, гепатит, катаракта очей, дерматит, ураження центральної нервової системи, виразки шлунка та набряк легенів. При досить сильному фізіологічному впливі вибухових речовин на організм людини можливі летальні випадки.

9. Підривні майданчики

9.1. Підривні майданчики використовуються для проведення підривних та спеціальних вибухотехнічних робіт.

9.2. Підривні майданчики поділяються на тимчасові та стаціонарні.

9.3. Тимчасові підривні майданчики облаштовуються в екстрених випадках на місці або поблизу місця виявлення вибухових матеріалів надзвичайно небезпечної категорії в разі неможливості їх перевезення або переміщення. Під час визначення місця тимчасового підривного майданчика застосовуються вимоги до забезпечення внутрішньої та зовнішньої небезпечних зон. Персд

проведенням вибуху всі оточуючі попереджаються про небезпеку за допомогою гучномовця.

9.4. Підривні майданчики, що розміщені на безпечній відстані від населених пунктів, використовуються як стаціонарні.

9.5. Під час використання стаціонарних підривних майданчиків слід урахувати такі фактори:

1) підривний майданчик має розташовуватися на відстані не ближче ніж 1,5 км від житлових або адміністративних споруд та не ближче ніж 1 км від проїзних шляхів, ліній електропостачання і підземних магістралей та інших важливих комунікацій;

2) ґрунт підривних майданчиків не повинен бути кам'янистим;

3) за можливості підривний майданчик обладнується укриттям для спеціалістів-вибухотехніків;

4) за периметром постійних майданчиків у радіусі 500 - 700 м. встановлюються постійні попереджувальні знаки про вибухонебезпеку.

9.6. Допускається використовувати як підривні майданчики недіючі кар'єри, глибокі яри та вирви за умови дотримання вимог підпункту 2 пункту 5 цього розділу.

9.7. Якщо на території адміністративно-територіальної одиниці розташовані підривні майданчики піротехнічних підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій або полігони для стрільб, дозволяється їх використання для проведення спеціальних вибухотехнічних робіт за погодженням з відповідними службами та підрозділами.

9.8. Для зменшення ризику для життя людей чи виникнення небезпечних наслідків вибуху спеціалісти-вибухотехніки НПУ повинні використовувати спеціальне обладнання, засоби захисту від дії уражаючих факторів вибуху, пристосовувати для цих цілей штучні чи природні перепони.

10. Облік вибухових об'єктів та вимоги до їх зберігання

10.1. Облік вибухових матеріалів

10.1.1. Основними завданнями обліку є контроль за збереженням вибухових матеріалів, використанням його за призначенням, отриманням достовірних даних про його наявність, витрачання, рух та його якісний стан.

10.1.2. Облік здійснюється шляхом оформлення документів, правильного та своєчасного занесення записів до книг, карток та інших облікових документів, визначених Інструкцією з організації забезпечення, зберігання та експлуатації озброєння в Національній поліції України затвердженою наказом МВС України від 11.10.2018 №828.

10.1.3. Книги та інші документи з обліку озброєння зберігають відповідно до вимог законодавства України.

10.1.4. Посадова особа, яка веде облік озброєння забезпечує правильне оформлення облікових документів, своєчасне ведення записів у книгах (картках) обліку, які стосуються прийому і видачі, зміни якісного (технічного) стану озброєння, своєчасне передання документів до підрозділу, який здійснює

фінансове забезпечення та бухгалтерський облік.

10.1.5. Усі записи в облікових документах роблять чорнилом чорного або темно-синього кольору, розбірливо, без виправлень чи підчисток.

Запис, виконаний помилково, закреслюють по діагоналі так, щоб можна було розібрати зміст закресленого. Над закресленням роблять правильний напис, який завіряє підписом особа, що веде облік.

10.1.6. Облікові документи, що містять інформацію з обмеженим доступом або інформацію, що становить державну таємницю, підлягають реєстрації з відповідним грифом секретності із забезпеченням дотримання режиму секретності в порядку, визначеному законодавством України.

10.1.7. Усі записи в книгах і картках обліку про наявність і рух озброєння роблять на підставі оригіналів облікових документів.

10.1.8. На день інвентаризації в усіх книгах і картках обліку записи підкреслюють рисою, під рисою роблять підсумкові записи, які засвідчують підписами особи, відповідальні за озброєння.

10.1.9. Книги і картки обліку заводять на підставі даних інвентаризації чи шляхом перенесення в них звірених залишків із попередніх книг, карток і ведуть до повного використання.

10.1.10. Практичні заняття з використання штатних вибухових матеріалів проводять на підставі наказу Академії, яким визначаються час і місце їх проведення та призначаються особа, відповідальна за їх проведення (керівник занять), і роздавач штатних вибухових матеріалів.

На підставі наказу про проведення практичних занять оформлюють заявку на відпуск вибухових матеріалів, яку після затвердження подають відповідальному за озброєння.

Вибухові матеріали виділяють на підставі заявок та видають згідно з обліковими документами. Боєприпаси і вибухові речовини, витрачені з цією метою, списують за актом, у якому зазначають де, коли, з якою метою, які і скільки боєприпасів та вибухових речовин використано.

10.1.11. Керівник занять зобов'язаний:

1) особисто перевіряти правильність видачі вибухових матеріалів, стежити за дотриманням заходів безпеки та правил поводження з ними;

2) після закінчення занять звірити витрачання вибухових матеріалів з тими, хто їх використовував, за списком у роздавально-здавальній відомості на видачу вибухових матеріалів із залишком, після чого провести відповідне оформлення таких відомостей;

3) того самого дня після закінчення заняття, а під час нічних занять - наступного дня звітувати про витрачені вибухові матеріали та здати відповідальному за озброєння невитрачені вибухові матеріали, порожню упаковку, роздавально-здавальні відомості на видачу боєприпасів;

4) додатково відобразити у відповідній обліковій документації витрачання імітаційних, димових, піротехнічних і спеціальних засобів.

10.1.12. Відповідальний за озброєння здійснює заходи із забезпечення раціонального витрачання вибухових матеріалів, контролює правильність їх витрачання і своєчасність подання звітної документації.

10.1.13. За відсутності відповідального за озброєння кімната для зберігання вибухових матеріалів з дозволу начальника Академії розпечатується та відмикається запасними ключами комісією в складі не менше трьох осіб, про що складається акт у двох примірниках, де вказуються наступні відомості: хто і коли розпечатав, за чиїм розпорядженням, наявність вибухових матеріалів, що вилучено та кому їх передано. Акт підписується особами, які розпечатали кімнату. Один примірник акта зберігається у сейфі з вибухонебезпечними предметами, а другий – у канцелярії. Кімната замикається на замок, опечатується особистою печаткою голови комісії; номер печатки зазначається в акті.

10.1.14. Особа, відповідальна за озброєння після прибуття на службу з відрядження, відпустки або з інших причин зобов'язана здійснити перевірку їх наявності відповідно до облікових даних. Відкриття сейфів у цьому випадку здійснюється в присутності призначених для цього осіб.

10.1.15. У разі вибуття відповідального за озброєння у відрядження, відпустку або на тривале лікування, всі вибухові матеріали, облікова документація передаються за актом перевірки, огляду та приймання вибухових об'єктів особі, яка призначається розпорядженням керівника підрозділу.

У кімнаті для зберігання вибухових матеріалів повинен бути опис матеріальних засобів, у який заносяться дані про кількість сейфів та іншого майна, їх інвентарні номери та номер печатки, якою вони опечатані.

10.2. Вимоги до кімнати для зберігання вибухових матеріалів.

10.2.1. Кімната для зберігання вибухових матеріалів (далі - КЗВМ) має забезпечувати:

- 1) надійне збереження і недоступність для сторонніх осіб;
- 2) підтримку якісного і технічного стану озброєння;
- 3) зручність одержання, видачі, контролю, екстреного вивезення чи евакуації озброєння.

10.2.2. Для виконання зазначених вимог усі приміщення КЗВМ повинні мати надійні стіни, підлогу і стелю. Ці приміщення забезпечують цілодобовою озброєною охороною, обладнують охоронно-пожежною сигналізацією з виведенням на пульт централізованої системи охорони. Двері приміщень обшивають металевим листом і обладнують надійними запорами. У приміщеннях чи поряд із ними (на відстані не більше ніж 20 метрів) розміщують засоби пожежогасіння. Вологість і температура мають забезпечувати збереження якісного стану озброєння.

10.2.3. Дозволено розміщувати КЗВМ в адміністративних будівлях за умови відсутності в суміжних приміщеннях, під та над КЗВМ робочих місць із постійним перебуванням людей.

10.2.4. Приміщення КЗВМ обладнують подвійними дверима. Внутрішні двері мають бути виготовлені у вигляді металевих ґрат із товщиною прута не менше ніж 15 мм.

У разі розташування такого приміщення на першому поверсі чи в напівпідвальному приміщенні вікна обладнують зсередини, крім ґрат,

віконницями, які замикаються.

10.2.5. У приміщеннях КЗВМ слід користуватися електричними ліхтарями чи обладнати їх електричним освітленням із напругою мережі не більше ніж 36 В зі ступенем захисту плафонів світильників, призначених для вибухонебезпечних приміщень.

Використання газових ліхтарів, факелів, свічок та інших освітлювальних пристроїв із відкритим полум'ям і застосуванням рідких горючих речовин заборонено.

10.2.6. У приміщеннях із КЗМВ не допускається зберігання паливно-мастильних і легкозаймистих матеріалів.

10.2.7. Перші примірники ключів від приміщень для зберігання озброєння постійно знаходяться у відповідального за озброєння, другі - у запечатаному вигляді в черговій частині Академії.

11. Дії працівників після закінчення робіт

11.1. Залишки вибухових речовин, вибухові та піротехнічні речовини, вироби, що їх містять, після закінчення робіт здаються відповідальним за їх зберігання особам.

11.2. Інструмент та частина приладів, які контактували з вибуховими речовинами під час проведення досліджень та вибухових робіт, промиваються ацетоном і водою та протираються ганчіркою, промоченою в етиловому спирті.

11.3. Робочі місця прибираються та протираються вологою, а потім сухою ганчіркою.

11.4. Вату, ганчірки та інший витратний матеріал, які контактували з вибуховими матеріалами, виносяться з приміщення та спалюються у спеціально обладнаному місці.

11.5. Не допускається змивання в раковину вибухових та піротехнічних речовин.

11.6. Спеціальний одяг знімається, витрушується на повітрі та розвішується у шафі для робочого одягу.

11.7. Після закінчення роботи проводиться комплекс гігієнічних заходів.

12. Дії особового складу під час виникнення аварійних або інших надзвичайних ситуацій

12.1. Типовими аварійними чи іншими надзвичайними ситуаціями, які можуть виникнути, є:

- 1) неконтрольований вибух;
- 2) пожежа.

12.2. У разі виникнення неконтрольованого вибуху потрібно:

- 1) припинити роботи;
- 2) надати домедичну допомогу потерпілим;
- 3) провести евакуацію людей з будівлі та обмежити доступ до місця вибуху;
- 4) викликати аварійно-рятувальні служби;
- 5) ужити заходів щодо знеструмлення будівлі та припинення

газопостачання;

- 6) винести наявні вибухові матеріали з приміщення, де стався вибух;
- 7) повідомити начальника Академії й надалі діяти за його вказівками;
- 8) у встановленому законодавством порядку здійснити огляд місця вибуху на наявність вибухонебезпечних предметів.

12.3. У разі виникнення пожежі потрібно:

- 1) припинити роботи;
- 2) викликати пожежно-рятувальні підрозділи;
- 3) ужити заходів щодо знеструмлення будівлі та припинення газопостачання;
- 4) провести евакуацію людей з будівлі;
- 5) винести з будівлі наявні вибухові матеріали;
- 6) викликати швидку медичну допомогу та забезпечити надання домедичної допомоги, якщо є постраждалі;
- 7) сповістити керівника підрозділу;
- 8) за можливості вжити заходів щодо локалізації та припинення розвитку пожежі первинними засобами пожежогасіння;
- 9) сповістити працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій (після їх прибуття) про наявні в зоні пожежі чи поблизу неї типи й кількість вибухових матеріалів та місця їх розміщення у разі, якщо евакуювати вибухові матеріали з місця пожежі не вдалося.

**Начальник циклу вибухотехнічної підготовки
Житомирської академії поліції
підполковник поліції**

Сергій КАДЛУБІВСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО:

**Інженер з охорони праці I-ї категорії
ВЛМТЗ Житомирської академії поліції**

Андрій ЗАГОРУЙКО